

TAMÁS MENYHÉRT

Zágoni levelek

(Részlet)

1

Zágon, 19. Decembris, 1717.

Édes néném, sok-sok hála légyen az Úrnak,
hogy végül bizton kikötőbe vezette hajódat,
hol kédet sem bántás, sem szűkülte nem éri,
bár más nemzetek országához, mégha barátot
ígér is népeknek nyájas-fogadó ölelése,
csak békétlen szokhatik árvult-bús szive kédnék.

Megnyugvás és kedves nékem mindazon írás,
melyben is azt sorolá, örömét lobbantva szememnek,
hogy mint történt Nápolyt Mahumet fogadása;
nagy ceremónia közt kérette magához urunkat,
ültetvén maga mellé nép-zengés-zsibogásban . . .

Kérdé, néném: mint-hogy töltődik sorom itthon,
Tudván: késes sajjás szákszám terheli keblét,
így hát mostoha most rossz hírrel sujteni kédet.

Édes néném, Isten kéddel, mára bucsúzom,
írj, írj, kínozz gyakrabban, bár elszakadásod
csontig-sebként égeti mellem, gyűjtja föl éjem —
ennél fájóbb is vagyon, az: honi száműzetésem.

2

Zágon, 28. Decembris, 1717.

Édes néném, nem jól ismer engemet úgy lám,
mert másképp restség vádjával nem cimerezne.
Kédnék még ezt is feledem, hát hogy tudnék haragudni
arra, akit leg- s legjobban szeretek gyönyörömrre.

Hírt nem írhatok, oly hidegek zúgnak le a csúcsról,
még azok is megfagytak sorra e farkas-időben.
Biz' már-már a magam lelkét is féltem a fagytól —
szélfutt-körmödzését mostanság gyakor érzem.
Ez pedig, édes néném, végnap a bujdosodónak,
kérdem én kédtől: mi lehet hidegebb a világon
mint hogy nincs bévült, ami oltalmazza reményünk.
Ismeri kéd bizonyára a lélek ilyes feketültét,
mely künn és itthont egyaránt leigázza az embert.

Orvosló, vigasz-szavakat vár kéd levelemtől,
s lám: mindegyre busítom; tengerré teszem édes
néném számkivetett sorsát — vele önmagamét is.

Írnék szívest vígságokról, ámde ki tudná
mennyei csillagzással tölteni napja borultát:
nem békesség volt ama alkú, mint fejedelmünk
mondá; fegyverek általi meggyözetés parolára,
s ültet a császár minden fentes székre labancot,
júdásoknak júdás-pénzt oszt, „hív”-adományul —
lámcsak: pusztá soroltuktól is szégyenes arcom,
s hogy kédet kiméljem, máris zárom a sort itt.
Jó éjt, édes néném, álmát őrizze az Isten.

3

Zágon, 24. Januárii, 1719.

Háládatlan lennék? Egynémely levelemre
nem vehetek választ, mégis kéd gyújt haragot rám:
dorgálása betűszám szikrádzik levelében...
Jól tudom én, kedves néném, édes harag az, mi
kédben ilyenkor forr, piritásul szánja csupáncsak —
szinte ujontában kedvem kerekül tüzesítni
kédet, mégoly távolt is kettőzse szeretét,
mert nagy híját szenvedjük minden köteléknek;
azt hihetém, visszáját éljük a békeidőnek...

Még mielőtt sóhajtássá nehezitem e földet
s pókhálóvá nyűvi magányom az éj szövevényét,
kívánok kédnek honi, csönd-csillagzatu álmod.

4

Zágon, 28. Maji, 1720.

Édes néném, mind' afelé gondolkodom: immár
véggképp ingerülésbe-vakul természete kédnek,
vígasza ilymód ínyemet inkább sózza, ahelyt hogy
édessel fűszerezné, hisz' keserűje elégszer
marja sebesre a torkom, sűrűjét nyelem éjt-nap.
Nyilván kéd sincs fogytán méregből odaáltal,
más dolgok gyarapodta miánt is veszi türelmét,
mintha egyébre se futná; minthogy tűhegyü szókkal
öldössék egymást ama ólmos-száműzetésben,
hű becsülést s együvé-tartást ellenre cserélve!

Óvnom kellene s im: friss fájást szagatok ujdón —
forditanám örömet gyöngyös-vígaszságra kedélyét,
kész-örömet ... ám éppoly gáncsos-idő feketéllik
nyelvem alatt, melyt kéd is hord künn nagy-szomorában —
minthogy hont sem történik másként szakadásunk:
bajtárs-kéz bajtársnak sebre-seb osztja dőfését;
végezzük mi magunk
..... suhogást sorjázni mihaszna ...

Vessük végit az ily sorvasztó gondolatoknak
s hagyjuk a gond üszögét hát holnaputánra,
addig is óvja egészségét tápos nyugalommal.